به نام خداوند بخشنده مهربان

راهنمای اجرای برنامه پرتوکاران

بيان مسئله

امروزه پیشرفت تکنولوژی و نیاز به استفاده از ابزارها و تجهیزات دقیق و پرسرعت ، نیاز به استفاده از پرتوها را در فرایندهای تولیدی فزونتر نموده است . همچنین ساخت قطعات فلزی سنگین ، تنوع در فرایندهای مربوط به اتصالات فلزی باعث شده تا تولید و انتشار پرت وهای تاثیر گذار بر سلامت افراد مثل UV و IR روز به روز افزایش یابد . از طرفی گروه های شغلی که در معرض پرتوهای طبیعی UV قرار دارند از قبیل کشاورزان و کارگران راهسازی و همچنین افرادیکه از نظر شغلی در محیطهای باز مشغولند و قرار گرفتن بخش عظیمی از کشورمان در حاشیه قرمز پرتوهای UV لایی UV ما را بر آن داشته تا با حساسیت بیشتری به این موضوع بپردازیم و لذا با توجه به اینکه گروه های درگیر در بخش پرتوها از فراوانی بالایی برخوردارند نیاز است که برنامه های منسجم و مستند جهت ارتقاء سطح سلامت این گروه ها تدوین و به مرحله اجرا درآید . .بهساس آمار کارگاههای تحت پوشش استان بالغ بر ۳۶۵۰واحد کاری با ۱۸۵۵ نفر شاغل در معرض انواع پرتوها می باشند که نیازمن د مراقبت های بهداشتی محیط کارند.از طرفی کاربر وسیع پرتوهای یونساز و منابع رادیو اکتیو در صنعت باعث شده که سلامت این گروه از شاغلین مورد توجه قرار گیرد . . توجه به این نکته که استان قم با دارا بودن صنایع حساس در بخش پرتوها نیازمن مراقبت ویژه از شاغلین میباشد بیکسی پوشیده نیست.

هدف کلي:

شناسایی، ارزیابی ، اندازه گیری ، کنترل و ارزشیابی پرتوهای محیط کار و کنترل سطح سلامتی شاغلینی که با پرتوها مواجهه دارند.

اهداف اختصاصي:

۱-ارتقاء وضعیت معاینات سلامت شغلی افراد در گیر

۲-ارتقاء سطخ دانش کار فرمایان در خصوص پرتوها و اثرات و کنترل آنها

۳-ارتقاء سطح دانش کارگران در خصوص پرتوها و اثرات و کنترل آنها

۴-افزایش تعداد کارگاههای بهره مند از روشهای کنترلی در خصوص پرتوها و اثرات و کنترل آنها

۵- ارتقای سطح آگاهی مسئولین بهداشت حرفهای واحد های کاری در پرتوها و اثرات و کنترل آنها

فعاليت ها

- برگزاری نشست کمیته تخصصی پژوهشی بهداشت حرفه ای به منظور پیشبرد طرح تحقیقاتی پرتوها
- همکاری با مرکز بهداشت شهرستان به منظور برگزاری کارگاه آموزشی پرتو ها جهت کارشناسان شاغل در صنایع هدف و مراکز بهداشتی و درمانی
  - تهیه بسته های آموزشی مرتبط با برنامه (جزوه اثرات اشعه ماوراء بنفس ومادون قرمز)
    - جمع آوری و ثبت اطلاعات ارسالی مربوط به گزارشات از مرکز بهداشت شهرستان
    - —پیگیری در خصوص تامین تجهیزات مورد نیاز مرتبط با سنجش پرتوها در شهرستان
  - -بازدید ، نظارت و پایش از روند اجرای برنامه های آموزشی و بازرسی در سطوح محیطی شهرستان
    - انجام اقدامات مرتبط با تقویت بازرسی های محیط های کار
  - —انجام اقدامات و پیگیری های لازم جهت اطمینان از اجرای برنامه های کنترل پرتوها در کارگاههای مورد نظر

شاخص ها

- ۱ درصد کارگاههای تحت پوشش بازدید در برنامه پرتوها می باشند
- ۲ درصد شاغلینی که در مواجهه با پرتوها در کارگاههای مشمول برنامه می باشند.
- ۳ درصد کارگاههای مشمول برنامه که مطابق با فرمهای یکسان سازی شده سنجش پرتوها را انجام داده اند.
  - ۴ درصد کارشناسان بهداشت حرفه ای آموزش دیده
    - ۵ درصد کارفرمایان آموزش دیده
      - ۶ درصد کارگران آموزش دیده
- ۷ درصد کارگاههای مشمول برنامه که با پیگیری و انجام اقدامات اصلاحی فنی مهندسی یا مدیریتی پرتوهای محیط کاررا کنترل نموده اند.

انتظارات از مسئولین بهداشت حرفه ای عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار واحد های کاری

- ۱ مطالعه کامل و آشنایی با برنامه و نحوه اجرای آن
- ۲ طرح موضوع در یک از جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
- ۳ تدوین برنامه عملیاتی واحد کاری با در نظر گرفتن اهداف این برنامه
  - ۴ برگزاری جلسات آموزشی برای مدیران و سرپرستان
    - ۵ برگزاری جلسات آموزشی برای کارگران
      - ۶ اندازه گیری و ارزیابی پرتو ها
- ۷ ارائه راههای کنترلی ساده و کم یا بعضا بدون هزینه و اجرای بهسازی پرتوها
- ۸ ارائه گزارش فنی تصویری به بهداشت حرفه ای استان جهت درج در سایت
- ۹ شرکت در جلسات آموزشی مرتبط با برنامه اعلام شده از طرف مرکز بهداشت
  - -۱۰ لرائه گزارش و تائیدیه های سازمان انرژی اتمی در مورد پرتوهای یونساز
    - ۱۱ خصب پوستر با موضوع پرتوکاران در سطح واحد کاری
    - ۱۲ اجرای برنامه های تشویقی بین کارگران برای رعایت اصول پرتوکاری
      - ۱۳ -توزیع پمفلت های با موضوع پرتو بین پرتوکاران
- ۱۴ انجام معاینات سلامت شغلی متناسب با پرتو و پیگیری ارجاعات تا حصول به نتیجه
- ۱۵ حقت در معاینات قبل از استخدام و بکارگیری افراد متناسب با وضعیت جسمی و روحی آنها در مشاغل
  - ۱۶ ارائه آمار و عملکرد اقدامات انجام شده از طریق سایت

بهداشت حرفه ای استان قم